

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

IX. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1912. november 17.

260. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Gradinata del Sasso Bianco 3, Wurzer ház I em.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 400.

Felelős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . . . 24 kor. | Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. | Egy hónap . . . . . 2 kor.

Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

A szláv veszedelem.

A balkáni szláv országok hadseregeinek eddigi sikere nem csak a területfoglalás és a gazdasági viszonyok eltolódhatása szempontjából érinti a magyar nemzet jövőjének kérdését. Az emberileg egészen természetes, hogy a hadakozó három balkáni szláv nemzetnek (amelyekhez Görögország egészen más érdekből esatlakozott) az eddigi harci sikerek rendkívül megnövelték önértékét. Önmaguk erejéből eddig nem bírtak győzni a törökön. A görög császárság összeomlásával egyidejűleg a szétszakadózt délsláv töredékek széttöredeztek a török hódító előtt. A szerbet orosz segítség és európai diplomáciai támogatás állította talpra: a bolgárokat egyenesen az orosz győzelem juttatta újabb önálló országhoz. Montenegró meg tudta ugyan menteni önállóságát, de szük földrajzi határai között offenzívája sohasem járt sikerrel. Ma azonban a balkáni szövetség saját hadseregével vitt verbe kétségtelenül jelentős hadi tényeket, amelyeknek katonai értékét az sem homályosítaná el, ha csakugyan beválthatnák a törökök taktikájuk alap gondolatát és a győzelem végeredményét katonailag kicsikarnák az egyesült hatalmak kezéből, amire már alig van remény.

És Magyarországon még mindig nem akarják megérezni a Balkánon végbemenő új alakulás nemzeti veszedelmét, hogy annak elhárítása végett már most, rögtön hozzáfognának a nemzeti anyagi és kulturális egység falainak építéséhez. A délsláv országok gyűrűként fognak bennünket körölfogni egészen az Adria tengerig. De a veszedelem a magyar nemzetre nem ebben áll, mert hiszen békében és hasznos kereskedelmi összeköttetésben állhatnánk nagyon szépen mindegyik országgal és az országok szövetségével is. De ott van a realizmus magyarellenes, állami és gazdasági létünket is széttörni készülő propagandája, amelynek főmozgatói ma a horvátok, akik, ha féltékeny ellentétben állnak is a szerbekkel, kezet nyújtanak nekik, ha a Magyarországtól való elszakadásról van szó, vagy a magyarság megtöréséről, vagy csak megbéniítéséről van szó. De kezet nyújtanak ugyanakkor a cseheknek, akik szintén gyűlölnék bennünket, mert bennünk látják akadályát az általuk álmodott új cseh állam alakulásának. A cseh politikai törekvéseknek körülményeit és eshetőségeit ezen a helyen most nem akarjuk taglalni, nem is politikai oldaláról akarjuk itt számbavevni, csak utalni akarunk rá, hogy Csehországban a németgyűlölet mellett él a magyargyűlölet is, amelynek megállapítása elől nem térhetünk ki, bárhogy bizonyítsuk is ennek a felfogásnak és érzésnek badar

és bünös voltát. A cseh bontó esakány pedig északnyugoti szorosaink sziklahatárát döntögeti. Azokon a szorosokon át találja meg utját a rokon tót néphez, amelyet már nemesak jelszavakkal izgat ellenünk, hanem kulturális és gazdasági eszközökkel térít el tőlünk és lázít esöndben, de folyton nagyobb körben ellenünk. A három oldalról ránk verődő szláv hullám legnagyobb támasztékát pedig az óriási orosz birodalomban és orosz népben bírja. Az orosz birodalom a fókuszja a pánszláv törekvésnek, mely Európa egész keleti felén egy új szláv és orthodox nagy birodalmat akar teremteni. Hiába hivatkozunk a lengyelek példájára, akiknek szlávsvága nem mentse az oroszok beolvasztó nyomása ellen. A délsláv népek terjeszkedésük megvalósításában ma még nem félnek az orosz elnyomástól, csak protektorságát érzik és protekcióját fel is használják, hogy minden más kizorítsanak az általuk kijelölt területről, aki terjeszkedésüknek útjában áll. Ez a más elsősorban pedig mi vagyunk. Egy szöglet van még az Al-Dunán, amely szintugy el van szigetelve a szláv áradattól, mint mi: Románia. De a románok, akiknek szük a Havasalja, Erdélyből és a Tiszamellékről akarnának kizorítani bennünket. Józanabb politikusaik belátják már, hogy a szláv gyűrű őket is össze fogja roppantani s a míg ma önálló állami létnek örvendenek, a pánszlávizmus uralomrajtása esetén ellenállhatatlanul be kellene olvadniok a szlávsvágba, ami annál könnyebben megtörténhetnék, mert az erdélyiek egy töredékét leszámítva, orthodox hitűek ők is, tehát az orthodoxia könnyű prédájául álhatnak. De a nép zöme, az izgatók és kalandos politikusok ámitásától megmaszlagosítva, nem ér föl ennek belátásáig, csak úgy, mint fájdalom, nálunk sem ismerik és értik nehéz nemzetközi helyzetünket s ennek folyományát nemesak a népbeliek, hanem azok sem, akiknek a népet felvilágosítaniok kellene, még pedig vagy elvakultságból, vagy, ami már vétekszamba megy, egyéni hiúságból vagy önző dicsvágyból. Ime, tehát az a támaszunk is, amelyre természetsszerűleg számítanunk kellene, mihelyt létünk és nemzetségünk megvédéséről van szó, nem hogy támasztékot nyújtsanak, hanem ránk zuhan, hogy többet segítsen agyonütni közülünk. Bizonyos, hogy a katasztrófa bekövetkezése után románok belátják gyászos tévedésüket, mit be láttak annak idején a feledékeny horvátok józanabbjai is a rájuk épp úgy leszakadt abszolutizmus után: de ez gyöngye vigasztalás volna nekünk, ha már elvesztettük önállóságunkat, önálló kulturánk külső védő fegyverét.

Megdöbbenve kell látnunk, hogy ezt a veszedelmet a nemzetnek nagy rétegei ma nem érzik. Oly közömbösen és fásultan nézik a délslávsvág győzelmét, mintha csak holmi izgága szomszédok verekedéséről lenne szó. Nem ejti gondolkozóba a csehek és délslávok üdvözlete, reichsrathi felszólalása, kiterjedt segélyakciója, pénzgyűjtése, a mivel mindezzel nem emberbaráti célt akarnak teljesíteni, hanem rokonpolitika irányzat mellett tüntetni.

Ha valaha most kellene magunkba szállanunk és megfontolnunk, beismernünk, hogy magunkban véve milyen élehetetlenek és télenek vagyunk. Erőnk van, de kisebb, mint elbizakodottságunk és gögünk, amely valaha, amikor szerteszték voltak szörva nem csak a nemzetiségek, hanem a feudális országegységek is, arathatott ugyan győzelmeket, de tartós diadalt akkor sem. Mi védekezésre vagyunk szorítva, mint az északi síkföld lakója a tengerrel szemben. Nem hányhatunk fittyet a körülöttünk zajló néptengernek, hanem gátat kell emelnünk, ezeket a gátakat fenntartanunk, erősíteniük, őrizniük és csak a gátakon belül munkálhatjuk a magunk földjét, hogy anyagi és szellemi gyümölcseinkkel azután békés vízekén át mi is épségben és sikeresen kivonul hassunk a világ piacára.

Ezelőt kilencven évvel br. Wesselényi Miklós rázta föl a nemzet nyugalmát Szózatával (Szózat a szláv és magyar nemzeti ügyében). 1823-ban, amelyben az Oroszország felől szított pánszláv veszedelemre figyelmeztette Magyarországot. Szavainak igazságát már megerősítették az 1848-iki események. Pedig a pánszlávizmusnak aránylag kis jelentőségű kitérésai voltak a szerb lázadás, meg a horvát támadás is, de különösen a Hurbán-féle lázadás, amely akkor a tótságnak csak csekély töredékét tudta megmozgatni.

Egészen másképen állunk azonban a pánszlávizmus veszedelmével ma. Ma van három önálló szláv királyság a Balkánon. A horvátok nemzetiségileg és gazdaságilag, éppen a mi segítségünkkel, rendkívül megerősödtek. A monarchia szlávjai két millió új és elég nyugtalan szláv elemmel szaporodtak Bosznia anektálása következtében; holott 1848-ban Bosznia még Törökország volt. Csehország még inkább fejlődött etnikailag is, gazdaságilag is; új területeket akar hódítani, miután a félig cseh központokat majd egy szálíg elcseszesítette; még Bécsben az osztrák némettség hatalmas várában is kénytelenek a cseháramlást ellen védő gátakat emelni. S ha tulzottnak mondják Bécs aggodalmát, azt felelhetjük rá, hogy jobb a tulzott félelem, amely a veszedelem fölismérésére mutat, mint az a bünös közömbösség és érzéketlenség, amelyvel Magyarországon a szláv terjeszkedést nézik. Ebben

a közömbösségekben egyaránt benn van a tudatlanság, az elbizakodás és a cselekvésre való renyhesség. Nincs okunk gondatlan optimizmussal nézni a jövő elé; hanem gondoskodnunk kell arról, hogy a magyar nemzet fennállásának kulturái biztosítékait megerősítsük. Ezekre a nagy feladatokra és ne a kakasviadalos személyi veszekedésekre fordítsuk tekintetünket; mert köröskörül lesnek ránk, amíg nagy birkózásban veszekszünk azon, hogy ki legyen a legény a csárdában, gumst vetnek lábunk elé, s ott maradhatunk valamennyien a homokon.

A magyar népet erkölcsileg és anyagiilag egyaránt meg kell menteni s megerősíteni, hogy a maga természetes szaporodásából és anyagi gyarapodása mellett értelmi felkészültséggel gyorsabban végezhesse a beosztás munkáját. A mai magyarság egy része, bár a környezet és iskola hatása alatt magyarrá lett, még neofita, tehát gyöngy; egy esetleges idegen hatalom russzifikáló vagy germanizáló nyomása alatt épügy elvesztheti magyarságát, amely még nem vált benne és utódaiban törzsökös természetűé, mint ahogy a magyar világ hatása, hogy azt ne mondjuk, divatja alatt magyarrá vált. Hiszen nézzük csak, hogy angolosodik el már egy generáción belül az Amerikában megtelepedett magyar család.

Meg kell gátolni a kivándorlást, még pedig az egyetlen hatásos gazdasági eszközzel. Meg kell menteni az országot a fojtogató hitelrendszerrel. Az alkalmas földnélküli elemet földhöz kell juttatni, tehát folytatni kell, még pedig nagyobb arányban a telepítést. Az iparfejlesztést oly irányba kell terelni, hogy képzett magyar iparostömeget élkelhessünk új és új vállalatok útján a nemzetiségi tömegek közé. Amint Erdélyben szükséges, hogy a magyarság számbeli szaporításával és beosztásával is megsemmisítsük azt a nemzetiségi jogaimet, amely Erdély birtokát a lakosság jelenlegi számbeli többségének révén reklamálja: rá kell végre fordítanunk tekintetünket a nyugoti felvidékre, ahol Trenesén, Árva, Liptó-vármegyékben csak néhány százalék a magyar az is nagyrészt hivatalnok, sőt Nyitrában is, mert Nyitramegyéről szólva, abszurdum a megyére vonatkozó statisztikai adatokból ítélni. A nyitrai magyarság a megye déli részén van; ellenben a megye nyugoti, Morvaországgal határos részén csak apró törzszámokban van szétszórva. A nyugoti határ-részt tehát be kell népesítenünk magyar iparvállalatokkal, hogy kiszorítsuk onnan a már nagyon is megfészkelődött csehek, kiknek ott nem szabad vendégjogot adni a magyar nemzet aláaknázására. Itt délen pedig meg kell erősítenünk a magyar állameszmét és a magyarság helyzetét Horvátországban.

Minderre nyugalom, önmegtartóztatás, magas röptű hazafias érzés, szorgalom és tudás kell. És ebben egyre jobban és jobban gyarapodnak nemzetiségi ellenségeink. Dolgoznak, művelődnek, gazdagodnak és terjeszkednek. Nem akarjuk ezt még most sem látni!

Örs.

Minden a kikördés vagy a szétkördés körül felmerülő pártizmi tevékenység, vagy levelezőlap útján a kiadóhatalomra kértük bejelenteni.

Ujdonságok.

AZ ABBÁZIAI MAGYAR SZÍNHÁZ.

A Tengerpart tegnapi száma hírül adta, hogy az abbáziai furdőbizottság esütörtöki ülésén egy horvát bizottsági tag azt indítványozta, hogy — tekintettel a furdővendégek túlnyomóan magyar voltára — hozassanak a szezonban magyar színtársulatot.

Azok után, amiket az abbáziai furdőbizottságról tudunk, a legnagyobb meglepetéssel fogadtuk a hírt. Hiszen még élénken emlékeztünkben van az Ujvári-féle eset, akinek nem engedték meg, hogy magyar kuplékat adjon elő. Aztán azok az esetek sem mosódtak el emlékeztünkben, amelyek folyton-folyvást a magyarságot csapták arcul. Eppen ez a lap volt az, amelyik szünet nélkül ostromozta az abbáziai furdőbizottságnak — enyhén szólva — tapintatlan eljárását a magyarokkal szemben. Behoztunk bizonyítékot, hogy Abbázia a magyarok nélkül olyan hatód-rangu kis furdőhely volna, mint pld. Faluszemes a Balaton mellett. (A sors különös iróniája, hogy ugyanezt a felfogást hirdeti Hortenau dr. Abbázia egyik leglelkesebb és legagilisabb embere — la-punk mai számának egy másik helyén.)

Mondom, az előzmények ismerete után: alapos okom volt arra, hogy meglepetéssel fogadjam az abbáziai hírt. El tudom képzelni az osztrák sógorok elképzelését, mikor egy horvát bácsi azt indítványozta, hogy hozassanak magyar színtársulatot. Nem tudom: mit mondtak, lehet, hogy hangosan semmit, de sejtem, hogy magukban ilyesmit gondoltak:

— Aber, Herr Kamerad, was soll das bedeuten? Dass ist doch ein Wahnsinn! Ungarische Schauspieler sollen wir nach Abbazia kommen lassen? Dass ist doch unmöglich!

Aztán, okosabb dolog hiányában talán mindégik esőváltta a saját fejét és azon gondolkodott, hogy miként lehetne ezt a szörnyű veszedelmet, ezt a sötétlő felleget elhárítani Abbázia kéklő egeről.

Es mert az osztrákok mindig jó diplomáták voltak, a régi elkoptatott, de hasznos fogáshoz nyultak. Azt határozták, hogy majd máskor határoznak. Az indítványt tehát nem szavazták le, nem lehet őket semmi váddal illetni. Aztán ilyen határozatot lehet hozni — akár egy tucatot is. Ők nem ellenségei a magyaroknak. Sőt! Csak éppen máskor fognak határozni. Hiszen végre is, nem olyan sürgős a magyar színészek idejövetele. Ha Fiume meg lehet nélküle évekig, miért siessenek éppen ők? (Amiben nekik van igazuk és amiért mi indokoltan szégyelhetjük magunkat).

Es a horvátok? No, ők meg éppen büszkén verik a mellüket. Ide nézzetek — mondják — mi voltunk azok, akik magyar színészetet akartunk Abbáziában. Ha nem lesz, ne bennünket vádoljatok. Ki meri azt mondani, hogy nem szeretjük a magyarokat?

Hát, igen igen, így nekik is igazuk van, az osztrákoknak is igazuk van a magyarságnak is megveregették a vállát és beigazolódik a közmondás, hogy jóllakik a kecske és megmarad a káposzta.

Végeredményében kisül, hogy Abbáziában borzasztóan szeretik a magyarokat. A magyar színházból ugyan nem esziünk, de a szeretet megmarad. Legálább addig igen, míg a pénzünket oda visszük.

Hogyan is mondták a kurucok: vaku! magyar? (k. p.)

— A „Helgoland“ vizrebocsátásának programja. A haditengerészeti akadémia parancsnoksága ma tette közzé a fumei Danubius-hajógyárban épült „Helgoland“ gyorscirkáló november 23-iki vizrebocsátási ünnepének programját, amelyet a had-

ügyminisztérium tengerészeti osztálya már jóváhagyott. A program szerint az ünnepséghez Pólából idevezényelték a gróf Firmán sorhajókapitány parancsnoksága alatt álló tartalék-hajórajt, amely az „Erzherzog Ferdinand Max“ csatahajóból, 3 torpedóüző hajóból, néhány torpedónaszádból fog állani. Reggel fél kilenc órakor le fogják zárni a hajógyár kapuit, mert a 9 órakor kezdődő vizrebocsátási ünnepély közönsége akkorra már együtt kell, hogy legyen. Kevéssei utóbb kocsin fog megérkezni a hajó keresztanyja, gróf Wickenburg Istvánné, sz. Pückler Limpurg Zsófia grófnő, akit Barry Richárd ellentengernagy, a haditengerészeti akadémia parancsnoka fogad és bemutatja neki a meghívott katonai és polgári notabilitásokat. Pont 9 órakor a nagy zászlódiszben levő hajók üdlővést adnak és Wickenburg grófné felszólítja Tacke tengerészeti esperest a hajó beszentelésére. Tacke az egyházi aktus elvégzését bejelenti a keresztanyának, akit a haditengerészeti képviselője felkér a keresztelési aktus végrehajtására. Wickenburg grófnő erre megajomja a „keresztelés“ felirású villanygombot, amelynek árama széttüri a hajó-órán levő pezsgős palackot. Erre ismét beszédek következnek és közben a keresztanya megnyomja a „vizre bocsátás“ felirású villanyos gombot, mire a hajó leszalad a csuzdáról. Eközben a tengerészeti zenekar a néphimnusz játssza és a hajórajt üdlőző ágyulővést ad le. Az ünnepség után cerele lesz. Délután egy órakor a haditengerészeti akadémiaiban dejeuner lesz, a melyen körülbelül huszonnégyen vesznek részt az ünnepségre meghívott polgári és katonai notabilitások közül.

— Az állandó bizottság ülése. A városi állandó bizottság tegnap este hat órakor Vio Ferenc dr. podeszta elnöklete alatt ülést tartott.

A napirend első pontja a mentőállomásnak megadandó 1000 koronás póthitel volt, melyett a bizottság megszavazott. További 1000 koronát szavaztak meg „külön szolgáltatás és kocsipénzek“ címén. Egy írógép beszerzésére kért 850 koronás tételt a pénzügyi bizottsághoz küldtek vissza, mivel kiderült, hogy a szóban forgó írógépet már hónapokkal ezelőtt szerezte be minden felhatalmazás nélkül Struppi városi pénztárnok, ki nem győzte bevárni az ügynek a különböző bizottságok részéről való elintézését.

A San Sebastiano templom és a San Giovanni kápolna zárszámadásait minden hozzászólás nélkül elfogadták.

Egy utcaszabályozás céljaira a Bellaria utcában felajánlott 170 négyzetméternyi telek 45.— koronás ára körül kisebb vita támadt, mivel többek sokalták az árat. Stupicich és Superina azzal érvelnek, hogy azon a környéken 25.— koronáért is adják a telkek négyszögmetertjét s hogy ily módon maga a város hajtja fel a telkek árat. Mohovich alpolgármester felvilágosításai után a javaslatot mégis elfogadják.

A Schmidt cirkusz az Eneo téren egy közterületet kér és pedig december 15-éig istálló céljaira és márciusig hat nagy cirkuszi kocsit áttelelésére. A kérést teljesítik.

Végül a bizottság vita nélkül megszavazta 640 koronát a kormány egy kiküldött közegének költségeire, aki az alközségek találajjavítását célzó intézkedéseket tanulmányozta itt, 23,680 koronát a Val Michele utcában építendő csatorna költségeire és 9500 koronát ugyanazon utcában építendő vizvezeték költségeire.

Azután áttérnek a zárt ülésre. A városi illetőséget megadják a következők: Colombo Lajos, Paltrimieri István, Fortunati Alfréd, Latkovich József, Mecchia József (Ungaro-Croata hivatalnok), Segnanin Ferenc (réváltiszt), Blasich Erminio és Robba Domonkos (Ungaro-Croata gépészek), Lehner Merlato Emilia, Venanzi Károly (órás) és Rechfeld József (Adria-szolga).

Az ülés ezzel háromnegyed 9 órakor véget ért.

— **A kormányzó Portorében.** Wickenburg István gróf kormányzó ma reggel az „Előre gőzösön Portoréba utazott, ahol részt vett a „Balaton“ torpedó-üző vízrebocsátásán. A kormányzó délben már visszatért Fiuméba.

— **Indul a Kárpátia.** A Kárpátia kivándorló-hajó holnap délelőtt indul Fiuméből 1200 utassal.

— **Vízrebocsátás Portorében.** Ma délelőtt 10 órakor bocsátották vízre a Danubius portoréi hajóépítő telepén a Balaton torpedó-üző, amely testvérhajója a nemrég vízrebocsátott Tátra torpedó-üzőnek. Az aktuál jelen volt Wickenburg István gróf kormányzó is, aki reggel az Előre gőzösön ment Portoréba. A tengerészeti hatóság kiküldöttei a Vontató és Klotild gőzösön mentek ki a helyszínére. A Danubius részéről Kaplanek igazgató, Mazurka Sándor h. igazgató és Ferdinánd Lajos főmérnök jelentek meg. A vízrebocsátás simán és minden akadály nélkül folyt le.

— **Abbáziát a magyarok tették nagygyá.** Ezt most nem mi mondjuk, hanem Hortenau dr. abbáziai orvos. Mondja pedig a következőkért: Tudvalevő, hogy a voloscai kerületi kapitányság nem engedélyezte, majd az abbáziai fürdőbizottság nem véleményezte a lakhatási engedélyt arra a szanatóriumra, amit a Magyarországi Könyvnyomdászok Szakegyesülete építtetett 400 ezer koronáért Abbáziában. A küzdelem a nyomdászok és az abbáziaiak között mind szenvedélyesebbé válik. Mikor a fürdőbizottság legutóbbi ülésén az elutasító véleményt hozták, „A Tengerpart“ megírta, hogy a szanatórium leghevesebb ellenzője Hortenau dr. orvos volt, aki felszólalásában a magyarokat is oldalba csapkodta néhány erőteljes mondással. E miatt szólal fel Hortenau dr., aki magához kéretvén „A Tengerpart“ abbáziai munkatársát, előtte a következőket mondotta:

— Igazán csodálkozom „A Tengerpart“ cikkén, amely azt állítja rólam, hogy én ellenség vagyok a magyaroknak. Ennek épp az ellenkezője igaz. Kijelentem, hogy nem csak szimpatizálok a magyarokkal, hanem szeretem is őket (!) Kijelentem azt is, hogy Abbázia a magyarok nélkül sohasem fejlődhetett volna olyan nagygyá, mint a milyen. Am a szanatórium-ését egészen külön-álló. Éppen Abbázia érdekében mindnyájunknak össze kell fogni, hogy Abbázia központjában ne lehessen egy olyan munkásszanatórium, amelynek rosszul öltözött, sápadt és köhögős betegek elriasztanak a többi jómodu vendégeket, akik végre is e miatt elkerülnék Abbáziát. Itt nem a nemzetiséget néztük, hanem Abbázia érdekeit tartottuk szem előtt.

Igy szól Hortenau dr. orvos, császári tanácsos, aki nemrég kapott osztrák nemességet — Abbázia fejlesztése körül kifejtett érdemei elismerésül. Azt is mondotta, hogy szívesen kárpotolnák a nyomdászokat, ha abba hagynák a kérvényezésést és csendben elvonulnának Abbázia falai alól.

A magunk részéről, ha már minden igazat adnánk a császári tanácsosorvos urnak, tiltakoznunk kell az olyan antiszociális-mus ellen, amely a ruha szerint ítéli meg az embert. Különösen elítélendő ez akkor, ha orvos mond ilyeneket, aki esküt tett ar-

ra, hogy mindenkin egyformán segít, akár smocking van rajta, akár munkászubbonny. Nem akarunk ismétlésekbe bocsátkozni, de a doktor ur figyelmébe ajánljuk „A Tengerpart“ november 14-iki számát. Ennek vezércikkében megkapja a választ ugyanis mint orvos, ugyanis mint abbáziai polgár. Ha Hortenau dr. érvelése helyt áll, akkor a helyzet az, hogy Abbázia csak a jól öltözött vendégeket látja szívesen, de a munkásszanatórium lakóit á priori proscibálja. Ami nagyon modern és nagyon humanus felfogás. Az abbáziaiak szeretnék, ha a munkások nem jöhethének Abbáziába, viszont a nyomdászok biznak abban, hogy a felsőbb hatóság, különösen pedig Hohenlohe herceg trieszti helytartó nem a ruha szerint ítél és az igazság és méltányosság alapján megadja az engedélyt.

— **Hajószerecsétlenség.** A trieszti lapok jelentik a Brazza-szigeten levő Milenából, hogy az Agrumaria cataniai olasz gőzös amely a másodikától harmadikára virradó éjjel heves viharban zátonyra jutott, most teljesen elsüllyedt, miután a többszörös kísérletek, hogy megmentsék, meghiúsultak. A nyomban a baleset után eltűnt kapitány holttestét szerdán reggel kihalászták a tengerből. Más jelentések szerint a Beatrix gőzös, egy raguzai gőzhajózási társaság hajója, amely Calamata előtt a víz alatt léket kapott, szintén teljesen elvesztettnek tartandó, minthogy a megmentésére irányuló kísérletek nem sikerültek. A személyzetet megmentették.

A konstantinápolyi konzulátus arról értesítette a fiumei rév hivatalt, hogy Ochoa Kapon mellett a Mária Vegliane hajó elsüllyedt. A szerecsétlenség helyén egy világító tornyot fognak felszerelni.

— **Felolvasás Konstantinápolyról.** Tegnap este zsufolásig megtelt a felső leányiskola rajzterme. Mészáros Gyula dr. tartott szabad előadást Konstantinápolyról és az előkelő hallgatóság nem tudta, hogy miben gyönyörködjek jobban: az előadó pompás fejtegetésében, vagy a nagyszerű vetített képekben-e. Az előadáson jelen volt Orczy báróné is, a török sebesültek javára indított gyűjtés kezdeményezője, aki rögtön felhasználta a kedvéző alkalmat és összeszedte, ami összeszedhető felesleges pénz a zsebekben volt. Nikolaki effendi török konzul is végig hallgatta az előadást. A legközelebbi előadás pénteken este fél 7 órakor lesz, amikor is Agoston Gábor az Egyesült-Államok gazdasági viszonyait fogja ismertetni.

— **Szemtanu Skutari ostromáról.** A Tengerpart egyik munkatársának tegnap alkalma volt beszélgetni Fiumén Budapesten és Konstanán keresztül utazó török notabilitással: Haidar bejjel, aki a „Baron Gautsch“ Lloyd gőzössel érkezett Skutari-ból Triesztbe és onnan vasuton folytatta tovább az utját. Haida bej a Kiazim pasa vezetése alatt Albániában működő reformmisszionának volt a polgári felügyelője. Mint-hogy azonban a reformokat a kitört háború miatt végrehajtani nem lehetett, Haidar bej Skuariban maradt, honnan a napokban sikerült neki elmenekülnie. A Skutari körül lefolyt eseményekről a következőket mondotta: A montenegróiaknak a lapokban elterjedt győzelmi hírei csak annyiban felelnek meg a valóságnak, amennyiben a montenegróiaknak Skutariig csakugyan voltak némi sikereik. A török veszteségekről szóló hírek azonban nem felelnek meg a valóságnak. A montenegrói részről elesettek száma sokkal nagyobb a mi elesetteinknél. Ez különben az ostromlók hátrányos helyzetével és a Ferrain nehézségekkel is könnyen megmagyarázható. A világ nem is tud róla semmit, hogy mi mennyi hadiszert zsákmányoltunk a montenegróiaktól. A Bardhognol melletti csatában 300 láda gyalogsági municiót, 45 lovat és 60 sátozt vet-

tünk el tőlük. Karkaring mellett, a Skutari ostromának megkezdése előtti utolsó csatában 7 ágyú és Jurovics tábornok egész podgyásza a birtokunkba jutott.

A Skutariiban felhalmozott munició tömeg és élelmiszer elég hat-nyolc hónapra és addigra már rég meg lesz kötve a béke, úgy hogy biztosan lehet állítani, hogy Skutari nem fog elesni. Biztosan tudjuk, hogy a montenegróiak anyagilag és erkölcsileg ki vannak merülve. Az albán malisszorok nagy része, amely az ellenségeskedések előtt a montenegróiakkal együtt operált, most otthagya Nikita seregét. A montenegrói munició nagy része azonfelül használhatatlan, mert a Skutariiba belőtt, tempirozott shrapnelek nagy része nem explodált.

A San Giovanni di Medua elestéről terjesztett hírek is valótlanak. Én most Meduán keresztül utaztam, ami a legjobb bizonyíték arra nézve, hogy a város még nincs a montenegróiak kezében. A montenegrói csapatok 30 kilométernyire vannak onnan és ugyanennyire Alesiótól is. Mindkét város török garnizonja kitünően felszerelt pompás katonaságból áll.

Haida bej még az albán reformáció alapelveiről mondott néhány érdekes, de most már tárgytalan részletet, majd így végezte: Skutari el van vágva a mi metropolisunktól és most már csak egy kábel köti vele össze és Skutariiban még nem tudnak semmit a hatalmak békeközvetítéséről. A helyőrség katonái védik a szultán által rájuk bízott pozícióit, nem néznek se jobbra, se balra, csak kötelességüket teljesítik.

— **A romlott hus áldozatai.** Tegnap déli 1 órakor Blaz dr. helybeli orvost sürgősen hívták egy óvárosi családhoz a mely munkásoknak ad élelmezést. A lakásban három munkást és a család hat tagját találta mérgezés tünetei között. Nemsokára egy másik közeli hattagu családhoz hívták ugyanazt az orvost. Blaz dr. konstatalta, hogy mind a 15 személy romlott borjühustól betegedett meg. A mérgezések szerencsére könnyebb természetűek. A hatóság kutatja, hogy a romlott húst ki szállította.

— **Felfedezett gyermekgyilkosság.** — Tegnapelőtt délben két 14 éves fiu Castua közelében kövel dobálta egymást. Az egyik fiu védekezésül egy bokor mögé menekült s midőn ott egy nagy követ akart felemelni, egy pólyába bürkolt, feloszlásnak indult gyermekhullát vett észre. Megborzadva a lelettől, odahívta társát és azután mindketten értesítették a castuai csendőrséget. Ez intézkedett a gyermek eltemetése iránt és rögtön nyomozást indított a tettes után. Még a tegnapi nap folyamán sikerült megállapítani, hogy a gyermek anyja Babich Mária 25 éves castuai leány, a ki 8 hóval ezelőtt Pehlia alközségben szolgált és érezvén közeli lebetegedését, gyalog Castuába indult. Utközben megszülte gyermekét, mely állítása szerint holtan jött a világra. Hogy szegényére rá ne jöjjenek, a gyermeket a bokor mögé rejtette egy kő alá. Az ember-telen anyát a csendőrség letartóztatta.

— **Letartóztatott aranyóra-tolvaj.** A napokban Fulvio Henrik helybeli magánzó feljelentést tett a rendőrségen, hogy a Flavio Gioia utca 7. számú lakásába betörték és egy 160 korona értékű aranyórát és láncot vittek el onnan. A lopott tárgyakról adott pontos leírás alapján sikerült megállapítani, hogy az órát egy abbáziai, a láncot pedig egy trieszti zálogházban zálogosították el. Ezen a nyomon indulva, elfogták Triesztben Baselli János 17 éves laibachi illetőségű suhancot, aki a betörést bevallotta. Valószínűleg Fiuméba fogják toloncolni.

— **A kikötőből.** Nov. 16. Érkezett: Barletta olasz gőzös Bariból 125 bál bőrrel, 200 zsák fűgével, 10 zsák mandulával; Glenalmond angol gőzös Buenos-Ayresből 2600 tonna tengerivel; Euterpe osztrák gőzös Triesztből 50 tonna vegyes áruval, 5 bál bőrrel; Arcadia német gőzös Hamburgból 200 tonna parafával, 15 tonna asbesttel 10 tonna rézzel és 10 tonna kakaóval.

Indult: Dalmatia osztrák gőzös Alexandriába 1800 tonna cukorral és 70 láda üvegáruval; Zichy magyar gőzös Triesztbe 70 tonna cukorral, 50 tonna fával és 120 hordó liszttel; Roma német gőzös Hamburgba 70 tonna babbal, 40 tonna parafinnal és 30 tonna magnezittel; Anna olasz gőzös Castellamareba 960 tonna fával.

— **Egy hatszáz koronás csekk eltűnése.** Graber Vilmos helybeli kereskedő feljelentést tett a rendőrségen, hogy egy Anconából érkezett levele, mely egy a Banca Coope rativára szóló 600 koronás csekket tartalmazott rejtélyes módon eltűnt. A rendőrség megállapította, hogy az ismeretlen tettes már fel is vette a cég hamisított aláírásával a pénzt a nevezett banknál. A tettes valószínűleg még a mai nap folyamán megkerül.

— **Balkan Handels-, Speditions- und Kommissions A.-G. (Trieszt)** cég alatt új kereskedelmi, szállítási és bizományi vállalat alakult Triesztben. Az alapítók: a trieszti Adriatische Bank, a prágai Bohemia Bank, Gorup Kornél lovag és Bogdanovics Ante.

— **Árubeviteli tilalom a novibazári Szandzsákba.** Az uváci szerb vámhivatal arról értesítette a bosnyák-hercegovinai kereskedelmi kamarát, hogy további intézkedésig tilos a novibazári Szandzsákba dohányt, sőt, petróleumot, gyujtót és cigarettapapírost bevinni. Sört csak 4 hektóliterig, gyapot, bőr, diszmu-áru, cipőt és kávét legfeljebb 200 kilogramm súlyig enged a Szandzsákba továbbítani a vámhivatal. Kocsirakományban egyáltalán tilos árut bevinni. — Ez a hír azt jelenti, hogy Szerbia a megszállott, illetve meghódított területen már közigazgatásilag is berendezkedett, ami bizonyára nagy feltűnést okozhat kelteni.

A meghülés következményeit

sokkal könnyebben viseljük el, ha egy ideig Scott féle Emulsiót szedünk és ezáltal a testet állandóan új erőhöz juttatjuk. A Scott féle Emulsió hatása oly kipróbált és elismert, hogy sokan felnőttek épügy, mint gyermekek rendszeresen szedik a meghülésel fenyegető időben, vagy a hidegebb időszak beállta előtt, hogy a meghülésnek elejét vegyék. A test ellenállóképessége ezáltal rendkívül fokozódik, ami különösen gyengébb szervezetű embereknél, akik különben minden időjárásváltozásnál hűlésekkel bajlódnak, kívánatos hatás.

A legtisztább és leghatékonyabb alkatrészekből készült és a különleges Scott féle eljárás által élvezhető és jóízűvé tett Scott féle Emulsió megbízható és alkalmas szer az egészségnek tartós és gyors megerősítésére.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszerárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld Scott és Bowne G.m.b.H. címére Wien, VII, akkor egy gyógyszerár utján próbaadagot küldünk.

A belvárosban

két szép butorozott szoba lépcsőházi bejárattal, villanyvilágítással és fürdőszoba használattal azonnal kiadó.

Cím: Via Clotilde 4. földszint 2.

Hálószoba Butorberendezések

és egyes

butordarabok részletfizetésre is kaphatók.

HERSKOVITS S. butorkereskedőnél

Via Giuseppe Parini 6. szám.

TŐZSDE.

	Nov. 15. zárlat	Mai árf. 1 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	808.—	807.50
Osztrák hitelrészvény	618.50	615.—
4%-os koronajáradék	84.35	84.70
Osztr.-magy. államvasut	696.—	691.—
Jelzálogbank	428.—	428.—
Leszámitolóbank	520.50	521.—
Hazai Bank	289.—	288.—
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	560.—	556.—
Rimamurányi	722.50	718.—
Salgótarjáni	740.—	727.—
Közuti Vasut	685.—	685.—
Városi Villamos	382.50	379.—
Adria	522.—	530.—
Déli Vasut	109.50	—
Magyar Cukoripar	2880.—	—
Rizsgyár	3400.—	—
Budapesti Gabonatőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Buza áprilra	11.84	11.87
Rozs 1913 áprilisra	10.47	10.49
Tengeri májusra	7.85	7.85
Zab áprilisra	10.88	10.84
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	615.—	615.—
Magyar hitelrészvény	796.—	804.—
Osztrák magyar államvasut	692.—	689.—
Déli Vasut	104.—	105.—
Alpesi	1007.—	992.—
Skoda	770.—	762.—
Osztr. koronajár.	84.40	—

Fiumei és trieszti értékek:

	Legutóbbi kötések átlagár.
Fiumei 4%-os kölcsönkötv.	92.—
Banca Fiumana	630.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	300.—
Fiumei Népbank	112.—
Litorale Bank és Takarékszövet.	226.—
I. Horvát Takarékpénztár	6000.—
„Indeficienter“ tengerhajóz.	500.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1420.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1120.—
Orient tengerhajózási társ.	1440.—
Ált. Forgalmi r. t.	2250.—
Magyar Olajgyár	208.—
Austro-Americana	287.—
Navigazione Libera Triest	636.—
Osztrák Lloyd	325.—
Stabilimento Tecnico	9780.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	425.—
I. Trieszti Rizsgyár	905.—
„Kerka“ dalmát vizművek r. t.	414.—
Spalatoí Portland Cement	410.—
Assicurazioni Generali . . . . . Nap.	910.—
Riunione Adriatica	3800.—

Zsolnay Vilmos

kaposvári cigányzenekara minden kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnap a

Specchi kávéházban hangversenyez.

Belaria vendéglő

FIUME

(Georgevics-ház) Via Fratelli Branchetta.

Kitűnő magyar konyha. Izletes ételek. Kifogástalan italok.

TELEFON 13-35.

Hutter János

vendéglős.

Fűszer, csemege, rövidárúkereskedés

stb. céljaira kiválóan alkalmas

két nagy helyiség

a város központjában a „Palazzo Modello“ épületében azonnal kiadó.

Felvilágosítással szolgál a „Polgári Serfőzde“ Máv. 32 sz. raktár. Ügynökök díjartnak.

Nattich Henrik

Fiume, Corso 35.

Nagy raktár mindennemű órákban, ébresztő, ingaórák, precíziós kronométer-órák és láncokban jutányos áron, jótállás mellett. — Saját javítóműhely.

Jó eladó

aki a zországban divó nyelveken beszél, I. a referenciákkal elsőrangú cég által azonnal felvétetik. Használhatósága esetén önálló fióküzletet későbbi átadása nincs kizárva. Ajánlatok „Jövő“ jelige alatt Pozsonyba poste restante küldendők.

Imperial szálló

Viale Deák, a pályaudvartól egy percnnyire. Fiume legújabb szállodája. — 50 modernül berendezett szobával. — Szobák 2.40 K-tól feljebb. Villany. — Lift. — Fürdők. A kávéház fényesen berendezve.

Fiume legújabb szállodája.

Magyar borok!

Ajánlok kitűnő visontai és mátrahegyaljai fehér rizling és vörös borokat, szavatolt természetes tiszta minőségben, literjét 80 fillérért, avagy házhoz szállítva, fogyasztási adóval együtt 1 koronáért,

PAUK ÖDÖN - FIUME, Riva Szápary 16.

Le-kisebb vétel 30 liter. Mintát ingyen.

Műszerész

a ki varrógépeken már dolgozott, és jó bizonyítványok felett rendelkezik, állandó foglalkozást nyer. Ajánlatok a bér megjelölésével „Megbízható 100“ jelige alatt Pozsonyba, poste restante küldendők.

József Főherceg szálló

BUDAPEST.

Modern, kényelmes, tiszta. Vendégszobák 3.- koronától feljebb. Gőzfűtés, lift. Jutányos penzió. A keleti pályaudvarral szemben.

VIII., BAROSS TER 2. szám.

Disztingvált hölgy

finom női üzletbe mint üzletszerző, fizetés és magas jutalék mellett helyben és vidéken való munkaságra felvétetik. Ajánlatok „Jövő“ jelige alatt Pozsonyba, poste restante küldendők.

Távirat — Telefon. A Balkán háboru.

LONDON, nov. 16. Az angol külügyi hivatal oly értelmű közvetítő indítványt szándékozik a nagyhatalmak elé terjeszteni, hogy Szerbia és Montenegró a novibazári szandzsákon át egyenként 12 kilométernyi földszávot kapjanak a tengerig s hogy Ausztria-Magyarország ellenőrző jogot gyakoroljon a Szalonikiig menő vasutvonalon.

Orosz katonacsempészs

BUKAREST nov. 16. A román fővárosban óriási izgatottság uralkodik. Kiderült, hogy Oroszország a román partvidéken át 18 naszádon 35,000 orosz katonát szállított Bulgáriába, a kiket előzőleg a dobrudzsai határon összpontosítottak. A közvélemény élesen elítéli a román kormány tétlenségét, mert ennek tudja be, hogy Oroszország ilyen módon megsérthette a semlegességét.

A török-bolgár béketárgyalás.

SZOFIA, nov. 16. A bolgár miniszterek pénteken egész éjjel tanácskoztak a török békefeltételek felől. A tanácskozás eredményét Danéff, a szobranje elnöke fogja közölni a főhadiszálláson tartózkodó királynal, akihez már el is utazott.

KONSTANTINÁPOLY, nov. 16. Kiamúl pasa nagyvezér hosszasan tanácskozott a békekötésről a konstantinápolyi orosz nagykövettel. A tanácskozásba bevonták a bolgár követségnek az orosz követségen tartózkodó dragománját is.

Német hadihajó Konstantinápolyban.

KONSTANTINÁPOLY, nov. 16. A török fővárosban élő német alattvalók védelmére ma ideérkezett a „Goeben“ német haditengerészeti gyorscirkáló.

Fegyverszünet.

SZOFIA, nov. 16. Törökország közvetlen békejavaslatáról a tárgyalásokat első sorban a hadseregparancsnokság fogja vezetni, a katonai szempontok figyelembe vételével. Csak akkor, ha Törökország kötelezettséget vállal, hogy erősítéseket nem hoz a harcra, lesznek megkezdhetők a tárgyalások a bolgár kormányval. Itteni politikai körökben a megegyezés kilátásai nem nagyon kedvezően ítélik meg.

A flotta segít.

KONSTANTINÁPOLY, nov. 16. Mint egy török estilap jelenti, hogy a bolgárok kísérelték, hogy a török jobbszárnyat Derkeznál, ahol a harcok tovább tartanak, megkerüljék. A török flotta, mely a balszárnyat támogatja, a bolgárokat a Büjükesekemjétoig engedték előnyomulni, mire a hajógyuk megkezdték a tüzelést. A bolgárok visszavonulásra kényszerültek.

Uj szövetség?

KONSTANTINÁPOLY, nov. 16. Egy iteni lap értsülése szerint a háboru befejeztével új szövetség fog létrejönni a Balkán-államok között. Ennek a szövetségnek tagja lesz Törökország is. A lap szerint Bulgária a Dedeagacsig terjedő részt kapja, a mi által az aegai tengerhez jut. Törökország megtartja Drinápolyt, míg Macedónia és Törökország többi részei autonómiát kapnak. Ezt a tervet — állítólag — Oroszország is pártolja.

Török menekültek.

KONSTANTINÁPOLY, nov. 16. Tegnap 500 szekér török menekült érkezett ide, de a városba nem bocsátották be őket, mert 1500 kolera-beteg van közöttük.

Ujabb bonyodalom.

ZIMONY nov. 16. Szerbia viselkedése újabb bonyodalommal fenyeget. Ma jelentik ugyanis, hogy Zsifkovics tábornok felhagyott a Durazzo felé való előnyomulással (a hová tutvaleműleg osztrák-magyar hadihajók indultak) és hirtelen délnek fordulva, Valona kikötője felé vonul, mely Albánia legfontosabb kikötője.

A törökországi kolera.

KONSTANTINÁPOLY, nov. 16. A kolera rohamosan terjed és már San Stefanóban is számos esetet konstataáltak.

Védekezés a török menekülők ellen.

KONSTANTINÁPOLY, nov. 16. A katonai kormányzó 1300 főnyi csapatot küldött a San Stefano és Karabunar közötti területre, hogy védelmi vonalat alkossanak a menekülő török katonák ellen. Konstantinápolyban nagy rémület uralkodik. A kiküldött csapatoknak parancsuk van, hogy a menekülőket minden áron feltartóztassák.

A bolgár királyné a kórházban.

SZOFIA, nov. 16. A bolgár királyné tegnap meglátogatta a német és a magyar vörös-kereszt misszió kórházat és maga is vigasztalta a sebesült katonákat. Ma délelőtt a királyné külön kihallgatáson fogadta a magyar vörös-kereszt misszió hölgytagjait.

A törökök újabb csapása.

KONSTANTINÁPOLY, nov. 16. Csataldzsa és Konstantinápoly között közel ötezer katona betegedett meg kolerában. Az egyre terjedő járvány megakadályoz minden török khadműveletet.

Oroszország nemzetközi konferenciát akar.

SZ.-PÉTERVÁR, nov. 16. Oroszország ragaszkodik egy nemzetközi konferencia eszméjéhez, melyet a hármasszövetség vonakodása esetén Angol-Francia- és Oroszország fognak egybehívni. E konferencia ki zárólag Törökország pénzügyi dolgaival akar foglalkozni és azon eleve kimondanák, hogy területiális kérdések megvitatása ki van zárva.

A bolgárok bevonulása Konstantinápolyba.

SZOFIA, nov. 16. Igen jó forrásból érkező hírek szerint a balkán államok csapatai ha csak egy napra is, de bevonulnak Konstantinápolyba.

SZOFIA, nov. 16. Péter szerb király, ki holnap érkezik Üszkübből Belgrádba, onnan Csataldzsába utazik Ferdinánd bolgár királyhoz. György görög király hajón utazik San Stefanóba. A három uralkodó együtt teszen akar bevonulni Konstantinápolyba.

Népgyűlés a háboru ellen.

BERLIN, nov. 16. A német szociálisták népgyűlést akartak tartani a balkáni háboru ellen. A gyűlésen fel akartak szólalni idegen nemzetiségű szociálisták is, azonban a rendőrség ezt nem engedte meg.

A király utiprogramja.

BUDAPEST, nov. 16. A király, aki eredetileg e hó 28-ig akart Budapesten időzni, valószínűleg már e hó 23-án utazik el innen Bécsbe.

Csapatszallító orosz hadihajók.

GALATZ, nov. 16. Csernavodába érkezett román gőzösök jelentik a dunai révkapitányságnak, hogy számos orosz katonát szállító hadihajót láttak a Fekete-tengeren.

Titkos tanácsosok esküje.

BUDAPEST, nov. 16. Ma délelőtt tették le a király kezébe a titkos tanácsosi esküt dr. Krapac János djakovári püspök és Láncezy Leo, a kereskedelmi bank elnöke, nemrég kinevezett titkos tanácsosok. Az eskütételnél közreműködtek gróf Berchtold külügyminiszter és gróf Pálffy Miklós, az eskümintát pedig Mende Guido miniszteri tanácsos olvasta.

A tengerészeti bizottság ülése.

BUDAPEST, nov. 16. A magyar delegáció tengerészeti albizottsága ma délelőtt Dániel Ernő báró elnöke alatt ülést tartott, melyen a távollevő Rosenberg Gyula helyett Molnár Viktor töltötte be az előadói tiszteletet. Montecuccoli tengernagy hosszabb beszédet mondott majd Heltai és Okolicsányi olvasták fel jelentéseiket.

Szláv tüntetés.

BÉCS, nov. 16. Dalmácia több városában nagy tüntetések voltak az este a balkán szövetség mellett és az osztrákok, továbbá Cuvaj és a horvát állapotok ellen. A tüntetéseknek ilyen kiáltások hallatszottak: Le a Stürgkh-kormányral, le a macedóniai osztrák állapotokkal, vesszen Cuvaj, éljen Jukics! stb. A hatóság gazdasági természetű elégedetlenségre vezeti vissza a tüntetést, viszont a mérsékeltbb elemek meg vannak győződve, hogyha a horvát rezsimben változás lesz, az elégedetlenség is megszűnik.

Az OMGE. elnökválsága.

BUDAPEST, nov. 16. A gróf Károlyi Mihály lemondásával megüresedett Országos Magyar Gazdasági Egyesület elnöki állásának a betöltésénél nagy küzdelemre volt kilátás gróf Zselénszky Róbert és gróf Károlyi Mihály között. Nem akarván a gazdasági társadalmat ezekkel a választási küzdelmekkel felizgatni, a választmány az elnöki állás betöltését egy évre elhalasztotta.

Öngyilkos grófnő.

BUDAPEST, nov. 16. Tegnap délután Laszberg Margit grófnő, Laszberg Rudolf grófnak, a volt pestmegyei főispánnak 31 éves leánya Nagy János-utca 1 szám alatti lakásán öngyilkos lett. Tettének oka: nagyfokú idegbetegség.

Letartóztatott gavallér.

MÜNCHEN nov. 16. Árkövy Richárdot, Árkövy egyetemi tanár fiát, az ismert letört gavallért, az itteni rendőrség különböző szélhámosságok miatt letartóztatta.

Öngyilkos diák.

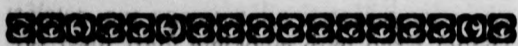
BÉCS nov. 16. Rónay Miklós, a Theresianum növendéke, Rónay Miklósnak, a királyné volt gyontatójának nokaöccse, az este felakasztotta magát. Mire észrevették, halott volt.

Öngyilkossági kísérlet.

BUDAPEST nov. 16. Barta Hackl Lajos volt zenetanár, aki a feleségét még a nyáron kidobta harmadik emeleti lakásuk ablakából, öngyilkossági kísérletet követett el a gyűjtőfogházban. Rövid nyakkendőjét a nyaka köré csavarta, a végét a villámhárító vasára akasztva, meg akarta vele fojtani magát. Az örök azonban észrevették és megakadályozták a kísérlet végrehajtását.

Agyonlőtt joghallgató.

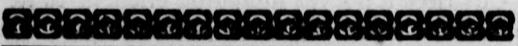
ZAGRAB, nov. 16. Tudvalevőleg nemrég a Márkus-téren, szemben a báni palotával, holtan találták Plenineak joghallgatót. Akkor határozottan beszéltek hogy Plenineak merényletet követett el Cuvaj királyi bizos ellen, állítólag négyszer rálőtt a palota ablakaira, aztán öngyilkos lett. Hivatalosan erősen cáfolták ezt és azt mondták, hogy egyszerű öngyilkosságról van szó. Hogy a cáfolat nem mondott valót, azt most a megejtett boncolás igazolta. Plenineak holttestében, mint most kiderült, négy golyót találtak az orvosok. Mind a négy esendőrfegyvertől származott. Egy golyó az 5-ik és 6-ik borda között ment be és rögtön halált okozott. Minthogy pedig a báni palota előtt állandóan esendőr áll, közel fekszik a feltevés, hogy az őrlötte le a joghallgatót. Így a merénylet is igen valószínű.

„Margherita“ mozgó

Via Alessandro Manzoni 3.

Hetenként háromszor

új, fényes műsor!

VELENCE**Bonvecchiati szálló**

a Szt. Márk-tér közelében. Villanyvilágítás, lift, gőzfűtés, fürdők, nagy étterem.

— Teljes penzió napi 10 liráért. —

Apollo Színház Igazgató: TROPFAUER ÁRMIN
Via Alessandro Volta 6 (A De la Ville és az Imperiale szálló közötti utcában).

Egyetlen elsőrendű családi mulató.

Szombaton 1912 november 16-án
pont fél kilenckor este.**Bemutató Előadás****Új műsorral****IO**

Elsőrangú attrakció

IOA legkényesebb izlést
kielégítő családi műsor.Helyárk: Páholy 5 személyre K. 15.-, Páholyülés K. 3.-,
Fenttartott hely K. 2.- II. hely K. 1.-Előadás után kabaré szabad bemenettel.
Meleg konyha egész éjjelen át!**A legajánlatosabb fiumei szállók:****„Deák“ szálló**

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia“ szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Mindkét szállóban kitünő konyha és
árnyas kertek. Fajborok és valódi**Pilzeni ősforrás sör.**

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.**I Fiumei magy. Uri és Női Fodrászterem**

Adria palota. Telef. 11-60.

Ujjonnan és higienikusan berendezett külön kabinokban olcsón végeztetik fejmosás, hajfestés, onduláció, divatos fésülés és manicure. Nagy raktár divatos betétekből, vágott hajból és pipere cikkekből.

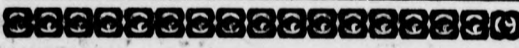
A higienikus uri teremben gyors és pontos kiszolgálás.

Nem ok nélkül

részesíti előnyben a legtöbb háziasszony a kassai gyárban készült „Valódi“ : Franck : kávépótlékot.

Ezt az előnyei:

a fűszeres íz, a szép szín és nagy kiadóság a használatban, eredményezik. 2

A kinek hull a haja

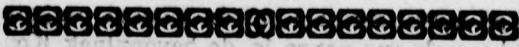
forduljon bizalommal

Schön Irén

szépség és hajápoló műterméhez

Fiume Via Carducci 12 II. em.

Telef. 11-89.

A Fiumei Kereskedelmi Bank Rt.

takarékos-és folyószámla-betétek után

5% (öt százalék) kamatot fizet.

A tőkekamatadót az intézet sajátjából viseli. Elvállal megbízásokat a budapesti és külföldi tőzsdékre. — Előleget ad árukra és értékpapírokra. Leszámitól váltókat. — Elvállal beszedéseket, kiállít és bevált csekkeket és hitelleveleket.

SAFE DEPOSITOK.Áru-Osztály - Sorsjegy-Osztály - Biztosítási-Osztály
Menetjegy-Osztály. - Nemzetközi utazási Iroda.**CIRKVENICA****Szálloda HORVÁTH Étterem**

Penzió

Magyar ház, magyar konyha, magyar borok. - Olcsó árak.

Színes szövet-függönyök páronként 7.- koronától feljebb

Gyapot-étamine függönyök garantált színek párja K. 13.50

Kiváló alkalom axminster-szőnyegekben 175x250 K. 25.-, 200x300 K. 36.-

Bonne femmes túllából rávarrott mintákkal drbja K. 4.-

Ágytakarók túllából rávarrott mintákkal 220x330 drbja K. 11.50

Plusz asztalterítők rávarrott mintákkal drbja K. 17.-

Cheniglia lambrequin drbja K. 7.60

A nagy őszi idényre

megérkeztek már a

Szőnyegek és függönyök

Gazdag választék juta-zsineg-tapestry-velour és xylo futókban, ágyelőkben, teljes garnitúrákban, szövet- és csipkefüggönyökben, bonne femmes, stores és brise-bise-ben.

Óriási**választék**

a következő minőségű szalón-, ebédlő- és hálószoba szőnyegekben:

Gyapju Tapestry Velour

(a nagybecskereki szőnyegyárból)

Axminster Argaman

és kézzel előállított szőnyegekben.

Tisztelettel

WEISS M.

FIUME Corso 11

Trieszt Corso 9

Bécs IX.

Szabott árak!

József főherceg szerbül tanul.

BUDAPEST, nov. 16. József főherceg magához rendelte dr. Popovicsot, a keleti akadémia tanárát, akinél szerb nyelvtani órákat fog venni. Ennek kapcsán kétféle verzió kering. Az egyik szerint József főherceget fontos pozícióba helyezik, ami alatt az albániai kormányzóságot értik. A másik verzió szerint József főherceget Horvátország királyi biztosává nevezik ki. — Hogy a híresztelésekből mi igaz, nem lehet tudni, a tény csak annyi, hogy a főherceg szerbül tanul.

Kopott vagy kifakult angol **bőr-butort** bármely színre újra **átfestek**. Szintartósságért kezeskedem. **EISLER S.** kárpitos
Via Aless. Volta 4. Telef. 959.

CORTE ANGELO, FIUME

Corso 27 sz., I. emelet. Telef. 2-27.
COIFFEUR - POSTISEUR - PARFUMFUR.

Onduláció, jelmez-parókák kézápolás (Manicure), arcmassage villamos árammal és gőzzel. - Hajfestés és fejmossa, a fejszáritása villamos készülék segítségével. Hajmunkák, párisi, londoni és bécsi modellek szerint.

Külön termék - Kivánságra házhöz küldök

Valscurignei parcellázott telepen 2-3-4 szobás **családi házakat, villákat** és több lakásból álló **emeletes házakat** épít modern kivitelben a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett **eladásra és bérbeadásra.**

A telepen, a melynek kiterjedése circa 170.000 m², **telkek** is eladók. **A telep csatornázással, vízvezetékekkel s villanyellátással van ellátva.**

A társaság ipartelepén gyártott **égett mész, zuzott kavcs, homok és kölliszt olcsón** kapható.

Értekezni lehet a társaság műszaki irodájában

Via Clotilde 4 szám a.

„A TENGERPART“ Telefon száma 2-29.

Tisztelettel értesitem m. t. vevőimet és a n. é. közönséget, hogy

1912. december elsején

áthelyezem viaszkos vászon-, linoleum- esőköpeny- és gummijátékszer-üzletemet a CORSO 6. szám alá, a hol az említett cikkeken kívül külön osztályban mindennemű szőnyeget, mint Velour, Axminster, Argaman, Cocus, stb. fajtát tartok valódi gyári áron raktáron.

Mély tisztelettel

Haas Leopold

Fiume, Via della Torre 1.

LOVRANA

„Adria“ kávéház

Nagy strandterrasse, gyönyörű tengeri kilátás. A legelőkelőbb társaságok találkozó helye. Abbaziából hajón és villamoson kellemes kirándulás.

Tulajdonos: Glück Alfonz
a Quarnero kávéháznak sok éven át volt igazgatója.

Egy koronás
heti részletre

mindennemű vászon, kézmű, függöny, kép, képkeret és takóráru. Levelezőlap hívásra megbízottam házhoz jön. Weisz Márk

Telef. 15-56. Fiume, Via Carducci 16. III.

Ha egészségét félti!

„ADRIA“

savanyu vizet igyék,

mely igen olcsó és kristálytisza. Bakteriamentes magas hegyi forrásvíz. Természetes szénssavval telítve fertőző betegségeknek, étvágyzavaroknak és emésztési nehézségeknek igen hasznos ital. Borral keverve kellemes uditó hatásu.

Mindenhol kapható!

Töltőtelep ABBAZIA Friedrichshof.

ABBAZIA

: Hotel, Penzió és Caffè-Restaurant :

„TRAUBE“

Árnyas kert. Kényelmes fedett helyiségek. A fürdőhely legolcsóbb étterme. Magyarok találkozó helye.

ABBAZIA

CAFÉ WAGNER KÁVÉHAZ

Fényűzően berendezett kávétermek. Külön játék és billiárd szalonok. Tengerparti terras és kerthelyiség. Bel- és külföldi lapok nagy mennyiségben. Különlegességek és frissítők. Számos látogatást kér. WAGNER RICHARD, tulajdonos

Wetzler Testvérek azelőtt Gondrand Testvérek,
Nemzetközi Szállító Rt. fiókja Trieszt.

A legmegfelelőbb gyűjtőforgalom, különösen élelmiszereknek, Trieszttől Bécsig. Közvetlen fuvardíjtelek magyar és dalmát kikötőkből Bécsbe.

Ára 30 K.

Nincsen Önnek rendes háztartása ha
Eclipse dagasztógépe nincsen

3 perc alatt lehet vele bármilyen tészta tökéletesen átdagasztani.

Minden vas- és edényüzletben kapható.

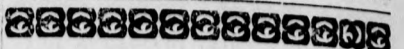
Bővebb felvilágosítást ad: The Eclipse Selling Company képviselője, Eckel Egon, Fiume Via Carducci 14. sz.

Trieszt a pályaudvarral szemben
„Alla Stazione“ étterem

A bpesti háziezred tisztikarának és a trieszti magyarságnak találkozóhelye.

Kitűnő konyha. - Mindenkor friss sör. Olcsó árak.

Tulajd. Andriancich Ant.
a fiumei Deák szálló volt aportás.

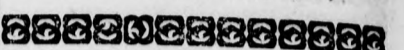

LOVRANA LEGOLCSÓBB

és legjobb étterme

„a szép karintiai nőhöz“

(„Zur schönen Kärntnerin“)

TÓTH JÁNOS

Magyar vendéglője

a legolcsóbb Fiumében.

Via Alessandro Manzoni 10.

Kőbányai polgári sör.

Magyar és dalmát bor.

Magyarok!!

Aki jó tisztán kezelt bor akar inni, vagy frissen csapolt kőbányai sört, aki jó magyaros ebédet és vacsorát akar enni az siessen

Misics András vendéglőjébe

Via Francesco Petrarca 6.
Éjjel 2 óráig nyitva.

Renko Ferenc Kávéháza

ABBAZIA, a Tommasich Fürdőnél

Árak:

Fehér kávé	30 fillér
Tea rumimal	40 „
Üveg sör	40 „
1 liter bor	1.20 „
Tej	24 „

„Al Paolo“ vendéglő

(ex Rákóczy)

Fiume Via dell'Industria 52 sz.

a kivándorlási palotával szemben
újronnan berendezve.

Kitűnő magyar és olasz konyha. Elsőrendű magyar borok, Polgári sör.

Havi előfizetők elfogadtatnak.

Szíves pártfogást kér

Hönsch Pál

a Lloyd vendéglő volt főpincére.

Betegápolás

Az összes gyógykezelési eszközök, n. m. sérvkötők, haskötők, gummigörccsér-harisnyák, egyenestartók, testgyógyászati gépek, műlábak, műkarok, kötszerek, teljes gyermekágyas felszerelések, masszáz- és villanygépek a legmegbízhatóbb minőségben csakis

FISCHER PÉTER ÉS TSA R-T. cégnél

ALAPITTATOTT 1856. Telef. 958.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 6. szám

szerezhető be.

Most megjelent legújabb képes árjegyzéket kívánatra bemutató titoktartás mellett azonnal küldjük.

Kiadótulajdonos: „A Tengerpart“ lapkiadó vállalat.

A legkellemesebb izü és legolcsóbb savanyuviz a

Pécsi Tettye
: forrásvíz :

kapható minden drogeriában és étteremben.

Fiumei raktár: Fratelli Tausz cégnél - Telefon 186 szám.

A nagyérdemű közönség b. tudomására hozom, hogy Budapesten a képviselőháznak ezen célra átalakított souterrain helyiségeiben

Vendéglői üzletemet

folyó évi október 27-én megnyitottam és készséggel állok kitűnő ételek és polgári árakkal a nb. közönség szolgálatára.

Teljes tisztelettel

Czipoth József

képviselőházi vendéglős.

Imrò Ferenc

borbély és fodrászterme

Fiume, Via A. Manzoni 7. (Braida).

Kifogástalan kiszolgálás.

Mindenféle hajmunka és női fésülés.

Elsőrendű minőségű, pontos schaffhausen-, Omega-, Zenith- és Glashütte-órák, arany, ezüst és acélban, leggazdagabb választékban, olcsó szabott árak mellett kaphatók

Engelsrath I. ékszerésznél

Fiume, Dante-tér 5.

Fiók Abbaziában

Hotel „Vinodol“

CIRKVENICA

Étterem - Kávéház - Penzió

Nyomatott a „Poljana“ nyomdában Fiume.